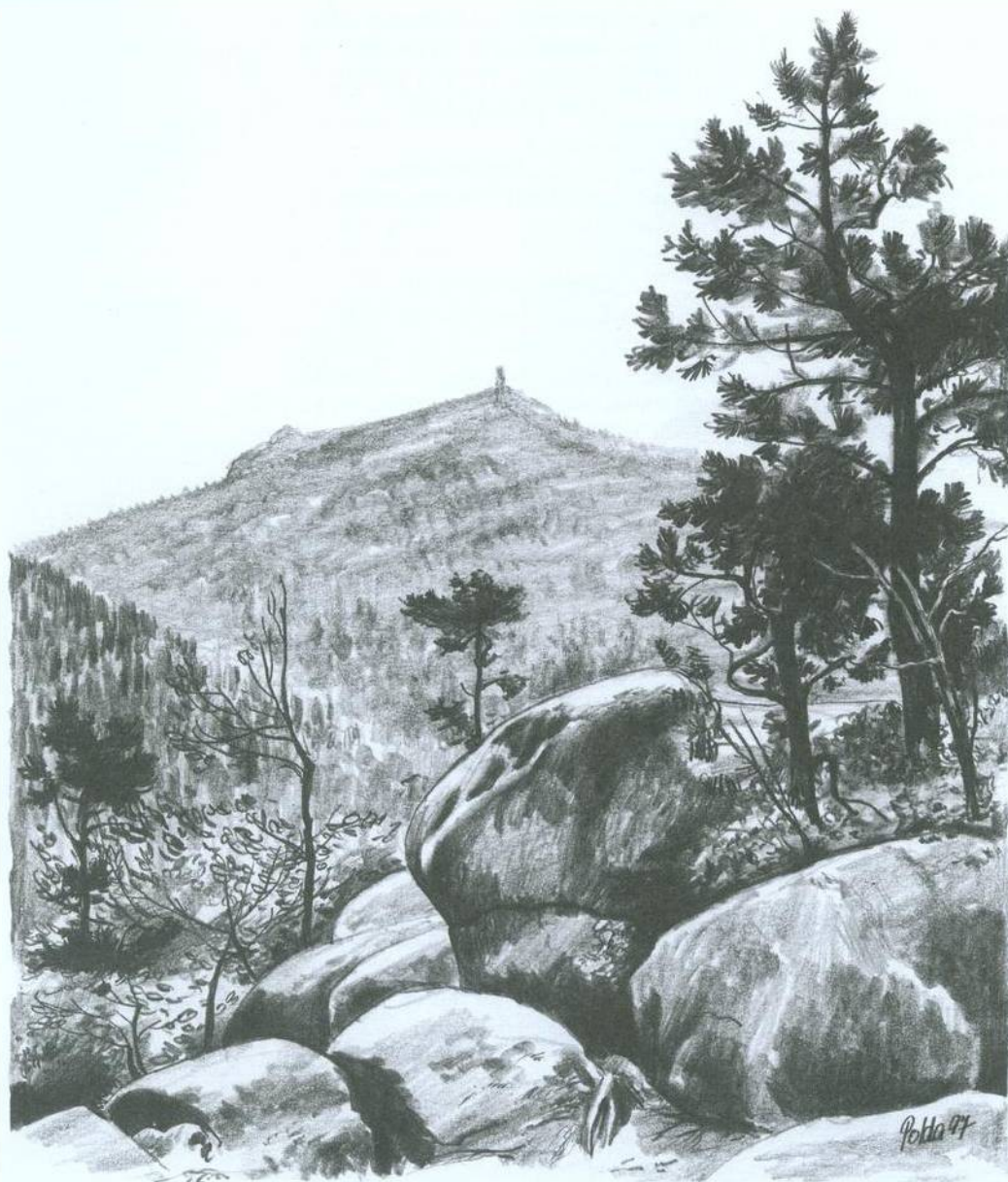

Obsah

Předmluva	7	Donínské uličky	69
Úvod	9	Donínská jména	70
Václavice	11	Co přináší řeka	72
Typicky václavické	11	Spravedlnost ve znaku	74
Wezillwalde, Wetzwalde a Václavice	12	O hladu a bídě	76
Václavické historie	14	Manufaktury, dílny, továrny	77
Život v polích	18	Donínské památky	79
Obec Václavice	20	Pieta	79
Václavické památky	21	Donínská škola	80
Kostel	21	Donínské domy	81
Hřbitov a fara	23	Na hřbitově	82
Škola	24	Loučná	83
Domy a ostatní drobné památky	24	Gerhard z Loučné	83
Václavická romantika	26	Šest kilo historie	85
Uhelná	27	Osud z ptačího domku	89
O větru a větrných mlynářích	27	Fabrická čtvrt	91
Místo, kde se pálilo uhlí	32	Památky a zajímavá místa	95
Chalupy a krčma na kopci	33	Škola	95
O hranici země	34	Klingerův pramen	96
O lidech z kopce	36	Loučenské hospody	
Písek pod poli	38	a vynálezy pana Herknera	96
Památky a zajímavá místa	39	V horském šenku	98
Mariánská kaple		Loučím se s Loučnou	99
(Kapelle zu Maria Hilf)	39	Důl Kristýna	101
Kříž u cesty	41	O hraběti Kristiánovi	
Jedle Harfa	41	a královně Kristýně	101
Hrázděné chalupy	42	Třetihory, lignit a hodiny z přesličky	103
Hostince v Uhelné	43	O hrádeckých hornících	
O vodě a příšerné katastrofě	45	a horních neštěstích	104
Hvězdy nad kopcem	46	Ve štolách	107
Oldřichov na Hranicích	47	Horní Sedlo	111
Jak se žije na hranici	48	Nahoře na Sedle	111
O jménech	49	Všude žijí lidé	113
Oldřichovská historie a zmrzlé prsty	51	O hrdlořezích	117
Post bellum	53	O betonových bunkrech	121
Lidé z Ullersdorfu a Oldřichova	55	Kaplička na Horním Sedle	122
Život na statku	57	Slova z makovice	125
Oldřichovská voda	60	Dolní Sedlo	127
Oldřichovské památky	61	Špitální grunt	127
Kostel sv. Josefa (sv. Vojtěcha)		Od začátku do konce	128
a okolní hřbitov	61	Kámen a barvy	130
Škola	62	Muž bez hlavy	132
Osvětový dům	65	O škole, hostinci a krásné vyhlídce	133
Bývalý panský statek	65	Ve mlýně	134
Oldřichov na začátku zimy	66	Pískovcové hory	135
Donín	69	Hory z písku	136

Zrození hor	137	Grabštejnské tajemství	227
O zkamenělých zvířátkách	137	Grabštejnská krása	228
O hrádeckém pískovci	138	Památky a zajímavá místa	231
O zemské stezce a lupičích	140	Starý zámek	231
Lesy Pískovcových hor	143	Tisíciletá lípa a dvě nádrže	232
Kraj starých patníků	146	Nový zámek a Kavalierhaus	232
O landvaších a pašířích	148	Papa Gallův hrob a park	233
Kraj starých cest	153	Psí posádka	234
O vodě v kopcích	158	Na věži	234
O turistech a turistkách	160	Grabštejn	237
Kraj skal	163	V podhradí	237
I. Popova skála	163	Biskup z podhradí	238
II. Horní skály (Obrvégy)	166	Vojenská vyprávění	240
III. Havran	167	Památky a zajímavá místa	241
IV. Sloní kameny	168	Kaplička 14 pomocníků	241
V. Skály u České brány	169	Škola	241
VI. Podkova a Skalní divadlo	170	Velkostatek	243
VII. Skály v Krásném dole a okolí	170	Pivovar	243
VIII. Vraní skály	172	Hospoda u rybníka	244
IX. Panenská skála	172	Údolí dubů	245
O lezení po skalách	173	Hrádek nad Nisou	247
Fellerovka	174	Krajina na Trojmezí	247
O skalních pánech	176	Grat, Grottau a Hrádek	248
O horalské ušlechtilosti	180	V lesích Záhvozdu	250
Dolní Suchá	183	Kolik let je Hrádku?	253
Sucho u Nisy, sucho v lukách	183	Brána, klasy a lilie	255
Opojení kovy	185	O hrůze, bídě a mramorovém sloupu	256
Horale ze strání	186	Kostel sv. Bartoloměje	260
Sňatky s Chotyní	187	Stavba chrámu	260
Dny ztrát	188	Duchovní pastýři	261
V údolí Hadího potoka	191	V chrámu	262
Na Gronovce	191	O hrádeckých zvonech a zvonících	264
Památky a zajímavá místa	193	Na starém hřbitově	266
Škola	193	V barokním tichu	267
Krucifix a kaple	195	V bouřlivých dobách	267
Zvoneček	196	O císaři Josefovi	272
Horský hřbitov	196	Belle epoque s krvavým koncem	272
Krajina křoví	197	Hrádek v Republice československé	275
Chotyně	199	Na horké hranici	279
Chotyně, Chodov nebo Řetězov	199	Hrádek ve stínu říšské orlice	282
Chotyňská historie	200	Doba bloudění	286
Ve vlčinci	204	Doba bez závěti	295
V pustině	207	Město Hrádek a jeho správa	297
O chotyňském průmyslu a hostincích	210	Hrádeční měšťané a jejich spolky	299
Obec Chotyně	212	O hasičích a jejich zbrojnici	301
Památky a zajímavá místa	214	Hrádecké továrny a dílny	305
Škola	214	O zemské hranici v Hrádku	307
Hřbitov	215	O spojení Hrádku se světem	309
Lázně	215	Hrádecké hostince	311
Hlas z podhradí	216	Hrádecké školy	313
Na mostě	217	Hrádeční rodáci a významné osobnosti	314
Hrad a zámek Grabštejn	219	Hrádecké památky	316
Ulsitz, Grafenstein, Grabštejn	219	Radnice	316
Páni z Grabštejna	221	Evangelický kostel	318

Rybářský kámen	318	Nejkrásnější den v Hrádku	326
Grösserova kaplička	319	Řeka Nisa	329
Hrádecké sochy	319	Neisse je Nisa	329
Hromový kámen	320	Mlýny, turbíny, kilowatty	330
Kříže v ulicích	321	Povodně, zátopy a škody	333
Pomník v parku	322	Pohádka o Nise	335
Hradní pramen	322	Doslov dychtivého čtenáře	337
Hřbitov na Liberecké ulici	322	Prameny a literatura	339
Azyl	323	Rejstřík	341
Starý dvůr	325	O autorech	346

Hora Hvozď (Hochwald) ze Žitavských hor